„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

...nul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 302 Sâmbătă 5 Noembrie 1938
14 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tarifui poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

...ndator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Români neaoşi

Dela un timp apar tot mai ulte anunțuri prin cari se ută „români neaoși" pen- u întreprinderi individuale u sociale, industriale și co- erciale, din diferite părți ale rii.

Așa dar, propaganda din are ne-am făcut un crez, și nume, românizarea masse- r tehnice de toate catego- ile și gradele, a început -și dea roadele.

Infiltrațiunea acaparatoare e străini în marea majori- ate a acestor întreprinderi u putea să fie combătută umai prin legea de precă- ere a elementului etnic ro- ân.

Datorită pe de o parte rit- ului prea lent al investiga- iilor, iar pe de altă parte nistificărilor operate de pa- roni în unire cu unele or- ane de control lipsite de con- iinciozitate, acțiunea de în- reptare s'a desfășurat prea ncet, cu rezultate prea slabe ață de ofensiva energică și fectivă ce se impunea. Oare 'a arătat un parlamentar care a participat câțiva ani a aceste lucrări, în cifre ne- contestate, că rezultatele ob- inute sunt în adevăr încă departe de cele urmărite?

De aceea se simțea nevoia unei mobilizări a conștiinței conducătorilor de asemenea întreprinderi în serviciul unei cauze ce interesează deopotrivă economia țării și siguranța statului, întrucât multe stabilimente industriale lucrează și pentru apărarea națională.

Favorizarea elementului străin în paguba celui român nu era numai o nedreaptă și primejdioasă acțiune.

Ea provoca și o denaturare a raportului adevărat dintre marea majoritate compactă care este populația românească, și redusa minoritate complexă care este populația de alte origini.

Ceva mai mult, ea constituia și o umilire nejustificată pentru proletariatul român prin presupunerea, lipsită de orice temei, că el n'ar poseda aptitudinile celui străin.

Mulțumirea de a vedea cât mai multe întreprinderi industriale și comerciale recrutându-și personalul administrativ și tehnic numai dintre „românii neaoși", este cu atât mai profundă, cu cât vedem că acest spirit se afirmă și în regiunile unite, unde infiltrațiunea străină este și mai întinsă.

Nouile îndrumări internaționale

De curând, la congresul partidului radical - socialist din Marsilia și Marți la Camera Comunelor, acordul de la Muenchen a fost din nou obiectul unor largi desbateri, care au precizat noua politică internațională a Franței și a Marei Britanii.

Răspunzând d-lui Attlee, primul ministru britanic a arătat că guvernele apusene erau în alternativa de a alege între pace și războiu. Ele au încercat și au izbutit ca prin discuții între Puterile democratice și cele autocratice să ajungă la o soluție, când toate celelalte căi duceau la folosirea forței.

In Franța, problema s'a pus în termeni identici și, ca și în Anglia, deslegarea ei a avut aprobarea celei mai mari părți a lumii politice și a opiniei publice.

Dilema era într'adevăr tragică și nimeni n'ar fi putut lua cu inima ușoară alte hotărâri decât cele care au fost luate. Dar rezultatele înțelegerii istorice de la Muenchen sunt atât de hotărîtoare, încât viitoarea politică internațională se va întemeia pe ele multă vreme de azi înainte, precum aproape douăzeci de ani s'a întemeiat pe tratatele de pace modificate atât de adânc, înainte ca vremea să fi început a îngălbeni paginile lor.

Noi nu avem să facem Marilor Puteri recriminări sau sugestii asupra politicii lor internaționale sau intereselor lor. Dar fiindcă, în interdependența atât de strânsă a raporturilor internaționale, politica lor o determină pe a noastră, suntem datori să constatăm faptele și să tragem concluziunile, care să ne îngăduie a defini politica intereselor noastre naționale.

Câteva încheieri esențiale se desprind din discuțiunile și comentariile, care au urmat înțelegerea de la Muenchen.

„Politica Franței — ni-a spus d. Daladier în discursul său dela Marsilia, — va corespunde intereselor fundamentale ale Franței și se va modela după elementele noii situații. Interesul fundamental al Franței este menținerea propriei sale securități". Aceasta nu se mărginește însă numai la integritatea frontierelor ei continentale, ci se întinde la întreg imperiul ei colonial și la comunicațiile lui. Această politică defensivă nu este exclusivă. Fie că va fi vorba de legăturile ei cu Germania și Italia, fie că va fi vorba de relațiile cu Europa orientală, Franța „va căuta să adaoge vechilor ei prietenii, prietenii nouă sau prietenii reînoite".

Franța își limitează deci îndatoririle internaționale și își restrânge preocupările politice la apărarea teritoriului ei național și imperial. O acțiune diplomatică de douăzeci de ani, destinată să împiedice hegemonia germană în Europa centrală și orientală, ia deci astăzi sfârșit, în mod solemn și public, spre a face loc unor încercări de înțelegere trainică între regimurile democratice și cele totalitare.

Marea Britanie, care păruse că se îndrumă în ultimul an spre o politică de intervenție continentală, se oprește și ea pe frontiera Rinului; încearcă să înfăptuiască o colaborare cu Reichul și decide să stabilizeze siguranța în Mediterana, punând în vigoare acordul cu Italia, din 16 Aprilie 1938.

In acest timp în Viena — germană de șase luni — miniștrii de externe ai Reichului și Italiei fasciste arbitrează asupra frontierelor din Europa centrală. Politica germano-italiană a ajuns astfel printr'o acțiune diplomatică stăruitoare de doi ani, condusă cu o deosebită dibăcie, să atingă în mare parte țelurile, pe care și le propusese: desființarea securității colective; slăbirea sau nimicirea regimului juridic înjghebat timp de douăzeci de ani, spre a menține rezultatele dobândite în 1918; schimbarea configurației zonelor de influență politică a Marilor Puteri stabilite în partea răsăriteană a continentului.

Unele din urmările acestei hotărîtoare evoluții internaționale au și început să fie vizibile în regiunea răsăriteană a Europei; altele se desprind sau se vor desprinde treptat din desfășurarea evenimentelor.

In viața națională, principiul etnic rămâne dominant în aprecierea statutului teritorial al statelor. Considerațiile strategice, economice sau de comunicații rămân față de criteriul etnic pe un plan secundar.

In viața internațională, cele mai solide legături de prietenie sunt supuse presiunii

(Continuare în pag. 2-a)

Deschiderea cursurilor universității din București

Serviciul religios
(Darea de seamă în corpul ziarului).

Apropiată întâlnire
între d-nii Hitler, Chamberlain, Daladier și Mussolini

Londra, 2 (Rador). — Presa engleză de informații anunță că d-nii Hitler și Chamberlain se vor întâlni, în curând.

„Daily Mirror" afirmă că, în cursul acestei întâlniri, s'ar pregăti o reuniune a celor doi oameni de stat cu d-nii Daladier și Mussolini. Reprezentanții celor patru state ar discuta în întrevederea lor problema materiilor prime, a coloniilor și a dezarmării.

Ziarul „Daily Mail" publică informații asemănătoare.

SCRISORI DIN PARIS

Tot chestiunea aeriană

de RENE SAIVE

Paris, Noembrie

Reînoirea armatei aeriene continuă să pasioneze publicul francez. Articole și anchete sunt publicate pe rând în toate marile ziare. Țara își dă seama că criza de care suferă aviația națională nu se poate prelungi fără a constitui un adevărat pericol.

D. Laurent Eynac, fost ministru al aerului, a binevoit să evoace azi pentru noi această gravă problemă.

„Față de noua situație aeriană a Europei, — ne spune d-sa, — Franța dispune încă de superioritatea recunoscută a personalului. E un factor considerabil. Dar, într'o chestiune în care materialul își impune suveranitatea, trei deficiențe trebue completate:

Deficiența numărului: dela planul celor 1000 de avioane, trebue să se treacă la planul de trei mii. E un minimum.

Deficiența calității: aparatelor noastre de vânătoare și de bombardament le lipsește o viteză orară de 100 km. Dar prototipurile recent alese sunt bune.

Deficiența producției.

— Soluția?

— „Spre a remedia aceste insuficiențe, un singur mod de fabricare permite de a produce cantitatea voită pe un preț de cost suportabil: producția în mare serie. Problema aviației e azi ceeace a fost în domeniul automobilului, imediat după războiu, când cererea a devenit suficientă, spre a lansa fabricația în serie.

Ministerul trebue să se sforțeze să limiteze tipurile de aparate, să aleagă unul singur pentru fiecare categorie definită de statul major. Odată acest tip ales, trebue dată totalitatea comenzii unei uzine sau unui grup de uzine. Singura metodă interesantă din punct de vedere financiar e de a însărcina o anume uzină cu 1000 de aripi, altă uzină cu 1000 de fuselaje și alta cu 1000 de ampenaje. Diferitele piese sunt reunite apoi într'o uzină de montaj, exact ca și în industria automobilului. Singura problemă e de a sincroniza aceste diferite fabricațiuni. Dar un asemenea sistem se aplică de minune în industria aeronautică naționalizată. Și nu e oare tocmai cazul Franței?"

Organizarea industrială a aviației are, cu atât mai multă însemnătate, cu cât fabricarea aparatelor, în timp de războiu, trebue intensificată în proporții uriașe.

„Ministrul aerului, — spune d. Laurent Eynac, — socotește că în

(Continuare in pagina 2-a)

Spioni condamnați în Elveția

Berna, 2 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Curtea cu juri din Berna a condamnat la trei luni închisoare pe un italian care primea dela Paris și dela Toulon scrisori ce conțineau informații de ordin militar, politic și economic și pe care le reexpedia apoi la Milano.

ALȚI SPIONI ARESTAȚI

Berna, 2 (Rador). — *Autoritățile federale au arestat la Saint Gall și Chaux de Fond două persoane care lucrau în folosul unui stat străin, procurându-i informațiuni militare în detrimentul altui stat străin.*

xXx○●○xXx

Mare mișcare în diplomația italiană

Roma, 2 (Rador). — *Mare mișcare diplomatică, prevăzut pentru primele zile ale lunii Noembrie, este în pregătire.*

Astfel, după ce guvernul din Roma a cerut agrementul guvernului din Paris, pentru numirea d-lui Guaraglia ca ambasador al Italiei la Paris, se anunță acum că mișcarea proectată interesează numeroase capitale, printre care: Berlin, Varșovia, Bruxelles, Moscova, Washington, Budapesta, Haga și Belgrad.

Regele George al Angliei și regina Elisabeta au inaugurat zilele trecute primăria din Norwich

O tragedie in apele Siretului

Un automobil cu trei persoane se prăbușește în adâncul râului.— Bărbatul nu-și poate salva soția și copilul cari se îneacă sub ochii lui

Galați, 2 Noembrie

O groaznică nenorocire s'a întâmplat azi la o mică depărtare de Galați.

Autotaxiul 173 în care se aflau, d. Alfons Francovici, proprietarul automobilului, soția și copilul său, Edmond, și șoferul Petriță Francescu, s'a prăbușit în Siret. S'au putut salva numai d. Alfons Francovici și șoferul Francescu. Soția și copilul d-lui Francescu s'au dus la fund odată cu mașina.

CUM S'A INTAMPLAT NENOROCIREA

Asupra acestei nenorociri aflăm următoarele impresionante amănunte:

Dimineața, la ora 7 jumătate, d. Alfons Francovici cu soția, copilul și șoferul, au plecat cu autotaxiul spre Brăila spre a face o vizită părinților d-nei Aneta Francovici. Autotaxiul a stopat în fața podului plutitor ce trece peste Siret, dar din cauza unui convoi de plute care venea din susul apei, podul plutitor nu și-a reluat cursa obișnuită decât cu o întârziere de câteva ore. D. Alfons Francovici pierzându-și răbdarea, a trecut peste Siret cu un alt pod din dosul cazărmilor marinei dela Țiglina. Ajuns în partea opusă a malului Siretului, pe teritoriul județului Brăila, autotaxiul a trebuit să urce o pantă înaltă de circa 10 metri. D. Francovici, care se afla la volan, era încântat că a izbutit să ajungă până aproape de capăt; dar, la un moment dat, a observat că nu mai poate urca. Imediat a dat drumul vitezei întâia, dar motorul nu mai trăgea și, încetul cu încetul automobilul se lăsa înapoi, la vale.

MAȘINA SE PRABUȘEȘTE IN SIRET

D. Francovici a căutat să înfrâneze dar totul a fost de prisos. Automobilul, din cauza pământului umed, a venit vertiginos la vale și derapând, s'a dat peste cap, intrând în Siret.

Șoferul văzând nenorocirea, a sărit cel dintâi în clipa când automobilul era gata să intre în apă. Mașina se afla la o adâncime de peste șapte metri, în apele Siretului și înăuntru s'a desfășurat o adevărată tragedie. D. Alfons Francovici se lupta din răsputeri să-și salveze soția, care se afla lângă el, la volan. Copilul nu mai răspundea nici unui apel. întrucât a fost imediat asfixiat.

După o luptă foarte grea d. Alfons Francovici a putut să sară printr'o fereastră și cu toate puterile a încercat să deschidă ușa mașinei.

MAMA ȘI COPILUL SE'NEACA

Curentul puternic al apei închidea însă tot mereu ușa și d-na Francovici n'a mai putut ieși din automobil înecându-se alături de copilul său.

Cei de pe malul Siretului priveau îngroziți acest spectacol îngrozitor și nimeni nu putea veni în ajutor.

*

D. Alfons Francovici a obținut ajutoare și deprimat a fost adus la Galați.

Până seara târziu automobilul cu cele două cadavre n'a ieșit la suprafață.

Tragedia familiei Francovici a produs consternare în oraș.

FILME

Imergold și Goldimer, deși foști colegi de școală, sunt la cuțite din cauza soților, care rivalizează în lux grație afacerilor făcute cu tot ce produce repede și mult în cea mai grea criză.

Intr'o seară, Imergold reține o masă la un restaurant foarte căutat. Coincidența face ca Goldimer, mai puțin prevăzător, să nu găsească masă liberă decât alături de inamic.

Și iată față în față pe cele două tabere, pe cât de reduse pe atât de înfrigurite.

— Dacă știam deja că nesuferita aia o să pună blana de wizon, îmi puneam hermina și o făceam să moară de necaz, în loc să-și dea aere că e mai grozavă decât mine! spune madam Imergold destul de tare ca să audă vecinii.

— Să-ți zic șeva care o să te facă să sări de bucurie, o consolează soțul. Ea s'a ars când s'a așezat cu spatele la noi: uite ce gaură are la ciorap.

— Unde? exclamă madam Imergold, jubilând și agitând ochelarii cu mâner de aur.

— Deasupra pantofului.

Și cum Imergold s'a crezut totdeauna niței poet, se gudură pe lângă nevastă:

— Par'că ar fi o lună peste o barcă!

Izbutind să descopere fereastra ovală din ciorapul mai subțire ca o foaie de țigară, madam Imergold nu mai poate de bucurie. Zâmbește împrejur, făcând cu ochiul spre piciorul inamicei.

— Am deja o idee jenială! zice soțul, pleznindu-se pe frunte... Chelner! lista!

Grăbit să se descarce de farfuriile fumegânde, chelnerul le întinde lista de pe masa soților Goldimer. Imergold ia creionul și scrie pe ea:

Are-o blană ce desigur
Merită chiar premiu' întâiu;
Ci folos că deja are
Mare gaură'n călcâi!

— Chelner! dă-o înapoi!

Surprinși de acest joc, soții Goldimer își aruncă ochii pe listă.

Pe el îl pocnește o tuse veche.

Ea, îngrozită și cu degetul la picior, strigă:

— Plata!

Don José

Invățământul superior

de I. VION

Pe deplin meritate au fost elogiile aduse învățământului nostru superior de d. ministru Armand Călinescu, care, la consfătuirea rectorilor universităților din țară, a adus la cunoștință textul legii pentru modificarea și completarea legilor privitoare la învățământul superior și special, text publicat în numărul nostru de ieri.

Dar, dacă apreciabile au fost în linii generale roadele învățământului universitar, dacă intelectualitatea noastră este produsul acestor universități, dacă valori incontestabile, a căror reputație a trecut hotarul țării, au fost formate în facultățile noastre, nu e mai puțin adevărat, constată d. ministru Călinescu, că nu mai puteau fi trecute cu vederea multe din lipsurile și scăderile acestui suprem for cultural.

Noi am atras în nenumărate rânduri atenția guvernanților ce s'au perindat la cârma țării asupra multora din slăbiciunile organismului universitar, slăbiciuni pe cari legea d-lui ministru Armand Călinescu are de obiectiv să le remedieze.

In primul rând numărul prea mare al catedrelor. Cine dintre cunoscătorii problemei nu s'a mirat de faptul că facultățile de medicină din București, Iași și Cluj au un corp profesoral compus din 392 de persoane, iar facultățile de știință dela aceleași 3 universități, un personal de 373 profesori, agregați, conferențiari și asistenți?

Facultatea de medicină din Iași a fost frecventată în 1936 de 738 studenți; corpul profesoral era compus din 135 de inși; facultatea de științe din Cluj 332 de studenți, corp profesoral 89...

Cifrele statistice au și mai mare însemnătate dacă ne oprim la capitolul pe care îl dezvălue d. ministru al educației naționale: ușurința cu care au putut pătrunde în învățământul superior elemente foarte slabe, ușurință datorită în primul rând legaturilor de familie, căci deseori o catedră se moștenea ca un bun particular al titularului!

Caracteristică și impresionantă a fost destăinuirea d-lui ministru Armand Călinescu privitoare la CATEDRA DE DREPT ADMINISTRATIV, la care s'a mai creiat pentru un amator o catedră de „DREPT ADMINISTRATIV CU EXPUNEREA LEGILOR ADMINISTRATIVE", apoi se ivește al treilea amator pentru care se creiază catedra de „DREPT ADMINISTRATIV CU APLICAȚIUNI PRACTICE ȘI JURISPRUDENȚIALE", apoi un al patrulea candidat care obține catedra de „TEORIA GENERALA A DREPTULUI CU APLICAȚIUNI SPECIALE LA DREPTUL PUBLIC"!

Cu drept cuvânt d. ministru Călinescu ironizează nomenclaturile pretențioase cari ascundeau în realitate satisfacerea unor interese pur personale.

Organizarea concursurilor severe pentru ocuparea catedrelor, interzicerea cumulului, obligativitatea ținerii

(Continuare în pag. 2-a)

Un incident la granița sovieto-manciuriană

Tokio, 2 (Rador). — Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:

Un mic detașament de cavalerie a trecut ieri frontiera manciuriană, la sud-est de Manciuli, atacând cu focuri de revolver pe grănicerii japonezi.

Doi soldați japonezi au fost omorâți.

Guvernele japonez și manciurian au protestat energic azi la Moscova contra acestui incident.

Colonia franceză, eri, la mormântul Eroului necunoscut, cu ocazia comemorării Eroilor francezi

In corpul ziarului:

Sentința tribunalului arbitral în litigiul ungaro-cehoslovac

Florărese în fața cimitirului militar catolic-Bellu